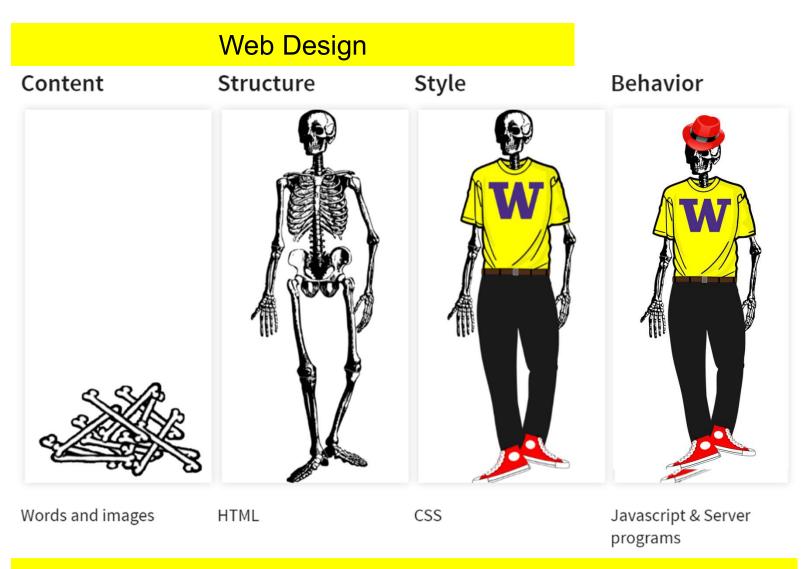
Wprowadzenie do Aplikacji Internetowych (Webowych) wykład 2

dr inż. Grzegorz Rogus

rogus@agh.edu.pl

Stos technologiczny front-enu frontend triad

Web Application

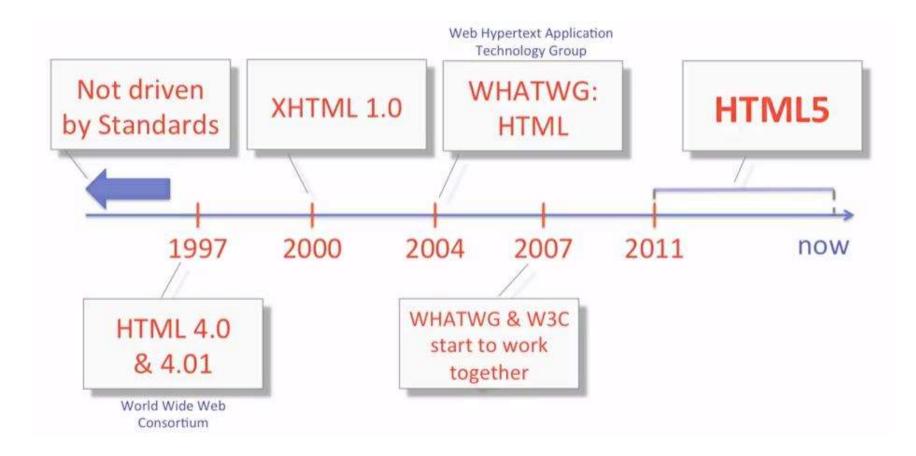
JĘZYK ZNACZNIKÓW HTML

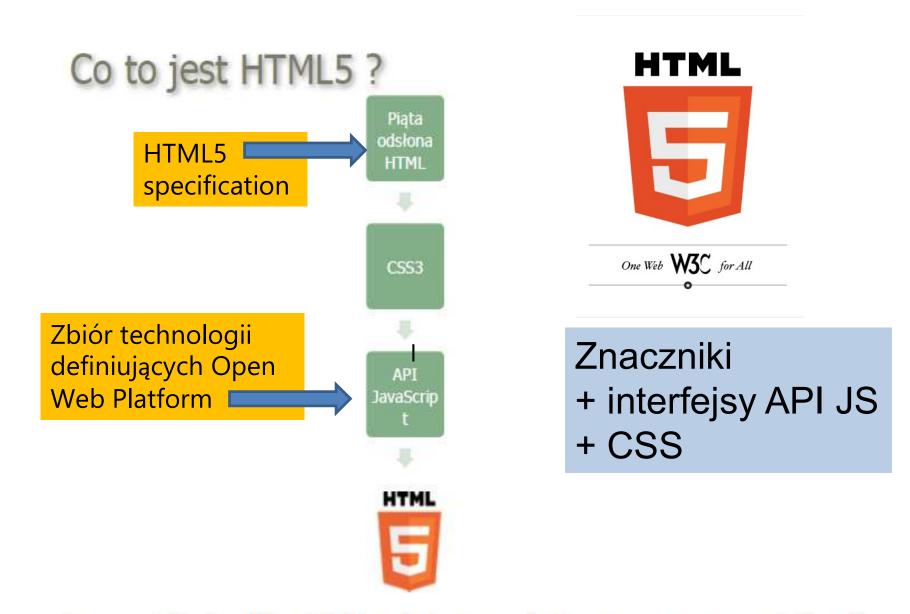
JĘZYK HTML

(HyperText Markup Language, hipertekstowy język znaczników)

- Język używany do tworzenia stron internetowych
- Język znaczników, które umożliwiają nam określenie ról naszych elementów na stronie. Możemy za jego pomocą przekazać, że dany element będzie nagłówkiem, akapitem bądź obrazkiem.
- Jest niezależny od systemu operacyjnego i parametrów sprzętowych komputera na którym strona jest wyświetlana
- Właściwie możemy myśleć o naszych elementach strony jak o klockach lego, z których będziemy budować. Każdy taki "klocek" musi być zapisany w specjalny sposób - za pomocą tagów HTML.

Ewolucja

tworzenie serwisów i aplikacji które do tej pory były zarezerwowane tylko dla aplikacji desktopowych

HTML 5 — czego dotyczy

- Przechowywanie danych
- Semantyka HTML 5
- Dostęp do systemu plików urządzeń
- Łączność
- Wydajność i integracja
- 3d, grafika, efekty
- Multimedia
- E CSS 3

Teraz kilka słów o składni i semantyce HTML

Na początek powrót do postaci klasycznej

KOMPONENTY JĘZYKA HTML

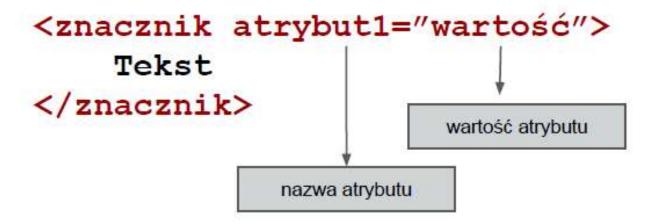
Język HTML składa się z kilku kluczowych komponentów:

- deklaracji typu dokumentu,
- znaczników,
- atrybutów,
- typów danych,
- referencji znakowych i odwołań w postaci encji.

Podstawy składni ZNACZNIKI (TAGI)

<znacznik>

Znacznik poza słowem kluczowym definiującym jego cechę, może zawierać różne atrybuty modyfukujące jego podstawowe własności. Atrybuty są definiowane w znaczniku otwierajacym w następujący sposób:

Uwaga:

 nazwy elementów (znaczników) oraz atrybutów według standardu XHTML powinny być pisane małymi literami.

ATRYBUTY SPECJALNE

Atrybutu title używa się w celu dodania do elementu informacji tekstowej.

HTML

Atrybut id nadaje elementowi unikalny identyfikator.

<div id="site-header">...</div>

Atrybut class służy do sklasyfikowania elementów dla celów prezentacyjnych.

Tytuł w tekście

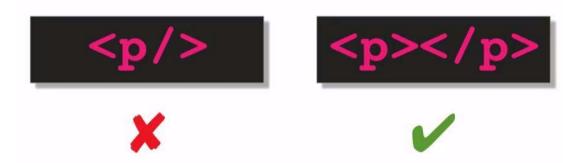
TYPY DANYCH

Typy danych wprowadzane jako wartości atrybutów:

```
skrypty (script data)
```

```
<script type="text/javascript">
```

ZNACZNIKI (TAGI)

Niektóre znaczniki nie posiadają atrybutów:
 <hr>>

a także znacznika domykającego:

-
- <meta charset="UTF-8">
- <link rel="stylesheet" href="style.css">
- <input type="text" name="imie" value="Grzegorz">.

TYPY ZNACZNIKÓW HTML

- Znaczniki strukturalne opisują logiczną strukturę dokumentu,
- Znaczniki prezentacyjne opisują wygląd poszczególnych elementów (stopniowo usuwane),
- Znaczniki hipertekstowe zawierają linki do innych dokumentów lub innych części tego samego dokumentu.

Znaczniki prezentacyjne to już historia

Semantyka: Redukcja znaczników

- <applet>
- <big>
- <center</p>
- font
- frame>
- frameset>
- <strike>

...

Zaczynamy projekt strony

Strona internetowa jest jak dziecko: trzeba ją zaplanować i zrobić.

U dziecka są raczki, nóżki, głowa, tułów itp.

Strona potrzebuje tylko głowy (head) oraz ciała (body)

DOKUMENT HTML

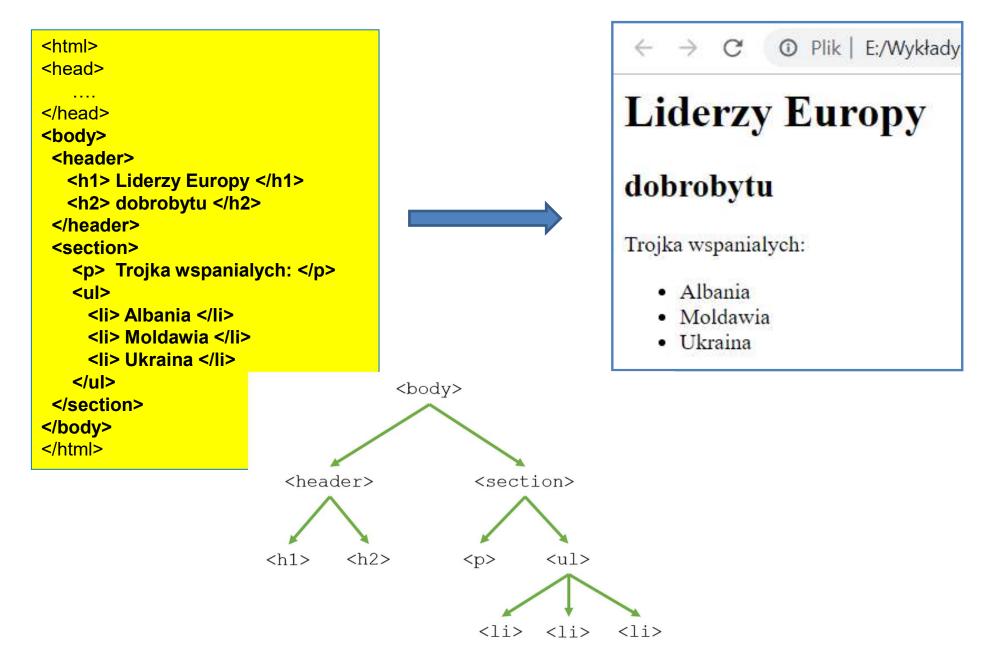
Prawidłowo skonstruowany dokument HTML składa się z dwóch części:

- sekcja head zawiera podstawowe informacje o dokumencie, w
 tym znaczniki META, służące do identyfikacji witryny internetowej
 przez przeglądarki oraz wyszukiwarki; tu znajduje się informacja o
 kodowaniu, o zewnętrznych plikach i bibliotekach, które chcemy
 na stronie wykorzystać.
- sekcja body zawartość dokumentu HTML wyświetlana w oknie przeglądarki internetowej. To, co widzi odwiedzający witrynę internetową.

Podstawowa struktura dokumentu

html	deklaracja typu dokumentu		
<html></html>	początek dokumentu hipertekstowego		
<head></head>	sekcja nagłówkowa		
<pre><title> Tytuł strony </title></pre>	tytuł strony		
<pre><body> Treść strony </body></pre>	sekcja zawartości strony		
	koniec dokumentu hipertekstowego		

Anatomia dokumentu HTML

DEKLARACJA TYPU DOKUMENTU (DOCTYPE)

Służy do celów poprawnej walidacji utworzonej strony.

DTD, do którego odwołuje się sekcja DOCTYPE, zawiera gramatykę i zasady wykorzystywania znaczników w dokumencie.

Większość graficznych przeglądarek korzysta z sekcji DOCTYPE, a także innych dodatkowych informacji, warunkując tryb renderowania danej strony.

<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">

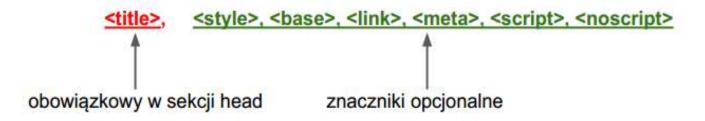
<!DOCTYPE html>

Deklaracja DOCTYPE mówi nam o wersji i typie dokumentu HTML.

Nie ma znaczenia z punktu widzenia treści, jednak jest bardzo ważna dla przeglądarki interpretującej nasz kod

Nagłówek <head> ... </head>

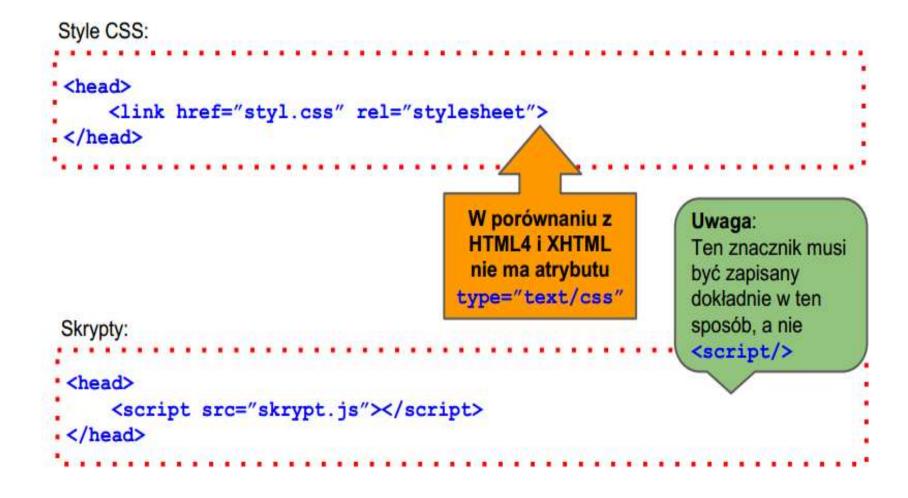
Znacznik head otacza nagłówek dokumentu HTML. Zawiera informacje o tytule dokumentu, meta-informacje, a w większości przypadków także dołączone skrypty. W ramach tego znacznika należy zagnieździc znacznik <title>, który zawiera tekst, wyświetlany przez przeglądarkę jako tytuł strony. Następujące znaczniki mogą znaleźć się w sekcji nagłówka:

Przykład:

```
<head>
     link rel="stylesheet" type="text/css" href="styles.css" \>
          <title>Tytuł dokumentu</title>
          <meta name="description" content="Przykładowa strona" \>
          <meta name="keywords" content="przykład, nagłówek, strona" \>
          <script type="text/javascript" src="skrypt.js">
          </script>
          </head>
```

Dodawanie arkusza stylu i skryptów

Kodowanie znaków i język strony

W HTML5 kodowanie znaków jest bardzo ułatwione i sprowadza się do jednej dyrektywy meta w części head naszej strony internetowej:

Kodowanie:

Dodatkowo dobrą praktyką i oznaką profesjonalizmu jest wskazanie języka strony, co pozwala np. wyszukiwarką na odfiltrowywanie treści pasujących tylko do języka wyszukującego. Atrybut wskazujący na język można dodać do dowolnego znacznika jednak najczęściej umieszcza się go w znaczniku html na początku strony:

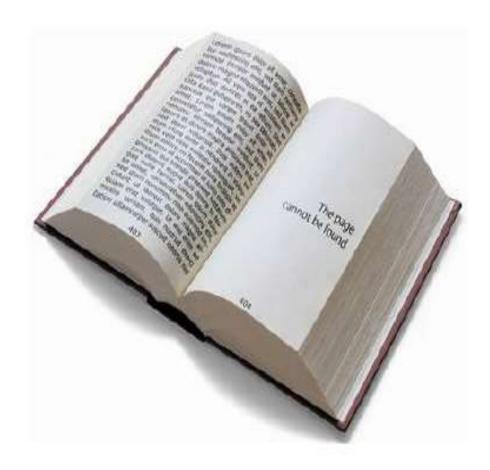
```
<html lang="pl">
```

Minimalistyczna wersja szablonu strony w HTML5

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="pl">
 <head>
   <meta charset="utf-8">
   <link href="styl.css" rel="stylesheet">
   <title>Tytuł strony</title>
   <script scr="skrypt.js"></script>
 </head>
  <body>
    Treść strony
 </body>
</html>
```

Budowanie struktury strony

Na początek warto wyobrazić sobie stronę internetową jak książkę z rozdziałami, podrozdziałami, pod-pod-rozdziałami, akapitami, listami, ilustracjami

Lista znaczników

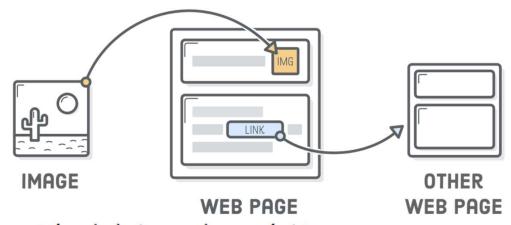
	Komentarz	<head></head>	Definicja informacji o dokumenci
	Definicja typu dokumentu	<hr/>	Pozioma linia
<a>>	Odnośnik (kotwica)	<iframe></iframe>	Ramka pływająca (iframe)
<blockquote></blockquote>	Komentarz blokowy		Obrazek
<body></body>	Ciało dokumentu HTML	<input/>	Pole formularza (opis ogólny)
	Przejście do nowej linii	<ins></ins>	Tekst wstawiony
<button></button>	Przycisk	<label></label>	Etykieta dla kontrolki formularza
<caption></caption>	Tytuł tabeli	<legend></legend>	Tytuł dla grupy pól
<center></center>	Centrowanie tekstu (niezalecany)	<	Element listy
<cite></cite>	Cytat	k>	Odnośnik do zasobu
<code></code>	Fragment kodu programu	<map></map>	Mapa odsyłaczy graficznych
<dd></dd>	Opis definicji	<meta/>	Informacje meta
	Tekst skasowany	<noscript> Sekcja noscript</noscript>	
<dfn></dfn>	Definiowane słowo lub wyrażenie	<object></object>	Osadzony obiekt
<div></div>	Sekcja w dokumencie		Lista numerowana
<fieldset></fieldset>	Grupa pól	<option></option>	Opcja w liście rozwijalnej
<form></form>	Formularz		Paragraf
<frame/>	Definicja zawartości ramki	<param/>	Parametr dla obiektu
<frameset></frameset>	Grupa ramek na stronie z ramkami	<pre><</pre>	Tekst preformatowany
<h1></h1>	Nagłówek poziomu 1	<samp></samp>	Przykład kodu komputerowego
<h6></h6>	Nagłówek poziomu 6	<script></td><td>Skrypt</td></tr></tbody></table></script>	

Lista znaczników

<select></select>	Lista wybieralna
<small></small>	Pomniejszony tekst
	Sekcja w dokumencie
	Tekst silnie wyróżniony
<style></td><td>Definicja arkuszy styli CSS</td></tr><tr><td><sub></td><td>Tekst w dolnym indeksie</td></tr><tr><td><sup></td><td>Tekst w górnym indeksie</td></tr><tr><td></td><td>Tabela</td></tr><tr><td></td><td>Ciało tabeli</td></tr><tr><td>></td><td>Komórka tabeli</td></tr><tr><td><textarea></td><td>Pole do wprowadzania wielu linii</td></tr><tr><td><tfoot></td><td>Stopka tabeli</td></tr><tr><td>></td><td>Komórka nagłówka tabeli</td></tr><tr><td><thead></td><td>Nagłówek tabeli</td></tr><tr><td><title></td><td>Tytuł dokumentu HTML</td></tr><tr><td></td><td>Wiersz tabeli</td></tr><tr><td><tt></td><td>Tekst "maszynowy"</td></tr><tr><td><l</td><td>Lista wypunktowana</td></tr></tbody></table></style>	

ZNACZNIKI HIPERTEKSTOWE - uwagi

Zawierają linki do innych dokumentów lub innych części tego

samego dokumentu.

```
<h2 id="sekcja2">First topic</h2>
......
<a href='#sekcja2'>Idz do sekcji 2 </a>
```

```
<a href="http://szkola.pl" title="Strona szkoły">Szkola </a>
```

O nas

Zamieszanie wokół target="_blank".

 Szkola

Odsyłacze do plików lokalnych

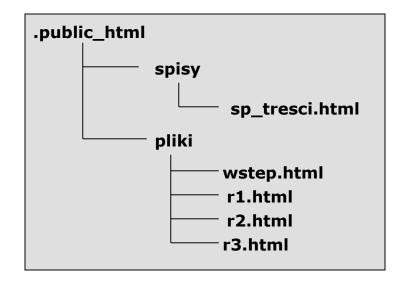
```
<h2>Spis treści:</h2>

<a href="../pliki/wstep.html">Wstęp</a>
<a href="../pliki/r1.html">Rozdział 1</a>

<a href="../pliki/r1.html#zal">Założenia wstępne</a>
<a href="../pliki/r1.html#zal">Teza pracy</a>

<a href="../pliki/r1.html#teza">Teza pracy</a>

<a href="../pliki/r2.html">Rozdział 2</a>
<a href="../pliki/r3.html">Podsumowanie</a>
```


Spis treści:

- 1. Wstęp
- 2. Rozdział 1
 - 1. Założenia wstępne
 - 2. Teza pracy
- 3. Rozdział 2
- 4. Podsumowanie

- Elementy liniowe zajmą tylko tyle miejsca ile same potrzebują, pozostawiając miejsce na tej samej linii dla kolejnych elementów liniowych.
- Natomiast elementy blokowe zawsze wyświetlane są na nowej linii i zajmują jej całą powierzchnie, nakazując kolejnym elementom ukazanie się pod spodem, na kolejnej linii.

Typy elementów HTML cd.

Dowolny element HTML należy do jednej z kategorii:

- 1. block: duże bloki zawartości
- Zajmuja zawsze całą szerokość viewport (przepływ wertykalny - top to bottom)
- Mają wysokość i szerokość height width
- Mogą zawierać inne elementy (block lub inline) jako elementy zagnieżdżone (children)

Przykłady:

, <h1>, , , , <div></ti>

2. inline: małe ilość treści

Przykłady:

<a>, , ,

- Szerokość ustalana według potrzeb (przepływ horyzontalny (from left to right)
- nie ma szerokości ani długości height width
- nie może mieć elementów zagnieżdżonych (children)
- nie może być pozycjonowany (np. przez float lub position)

ELEMENTY BLOKOWE

- Tekst preformatowany
- Oddzielanie elementów za pomocą linii <hr >
- Listy uporządkowane i nie ,
- Tabele
- Akapity
- Nagłówki sekcji <h1><h2><h3><h4><h5><h6>
- Sekcje <div>
- Sekcje <section>
- Nagłówki <header>
- Stopki <footer>
- Nawigacje <nav>

Czym jest formularz

- Służy do umieszczania na stronie www elementów interaktywnych:
 - Pola tekstowe
 - Przyciski
 - Listy i listy rozwijalne
 - Checkboxy i Radiobuttony
 - Okno dialogowe "plik"

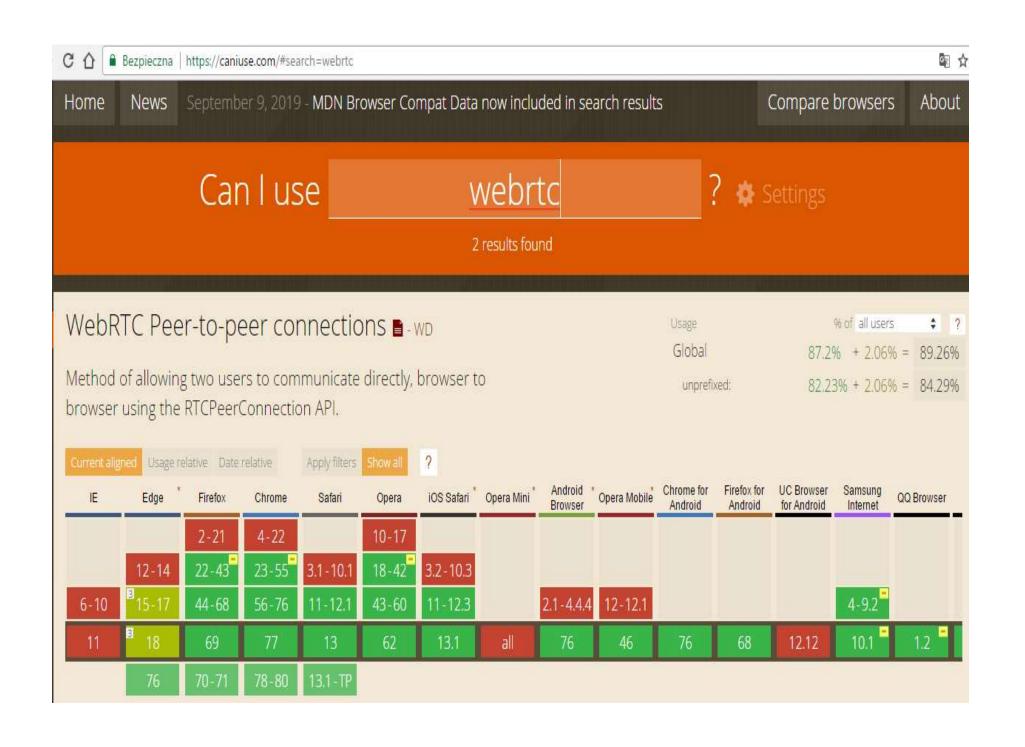
Typy pól formularza

INPUT

- Text zwykłe pole tekstowe
- Hidden pole ukryte dla użytkownika (widoczne w kodzie)
- Password pole ukrywające wprowadzane znaki
- Checkbox pole wyboru
- Radio przycisk radiowy (jeden z wielu)
- Submit przycisk wysyłający dane z formularza
- Reset przycisk przywracające wartości formularza
- Image przycisk w formie obrazka działający jak Submit
- Button dowolny przycisk bez szczególnego znaczenia dla formularza
- SELECT lista rozwijalna
- TEXTAREA pole tekstowe

Dane użytkownika Imie i Nazwisko Jan Malinowski. Hasło wyższe (mgr) wyższe (dr) Wykształcenie srednie podstawowe Miejscowość Sopot To jest miejsce na Opis dłuższy opis... Angielski ✓ Polski Języki Rosyjski ✓ Inny Kasuj Lista użytkowników Zapisz

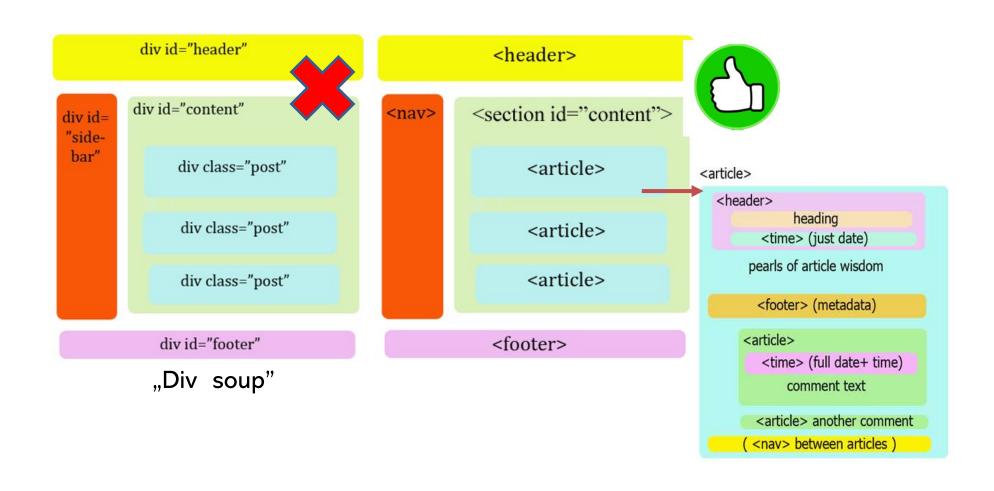

HTML5 a JavaScript

- Rozwój HTML5 i CSS3 zmienił wzajemne relacje pomiędzy HTML a językiem JavaScript.
- Z jednej strony: zminimalizowana została rola JS jako narzędzia upiększania i dynamizowania wizualnego zamieszczanych treści
- **Z drugiej strony**: kreatywne użycie nowych elementów HTML5 (np. canvas, video, audio) nie jest możliwe bez wykorzystania JS i DOM

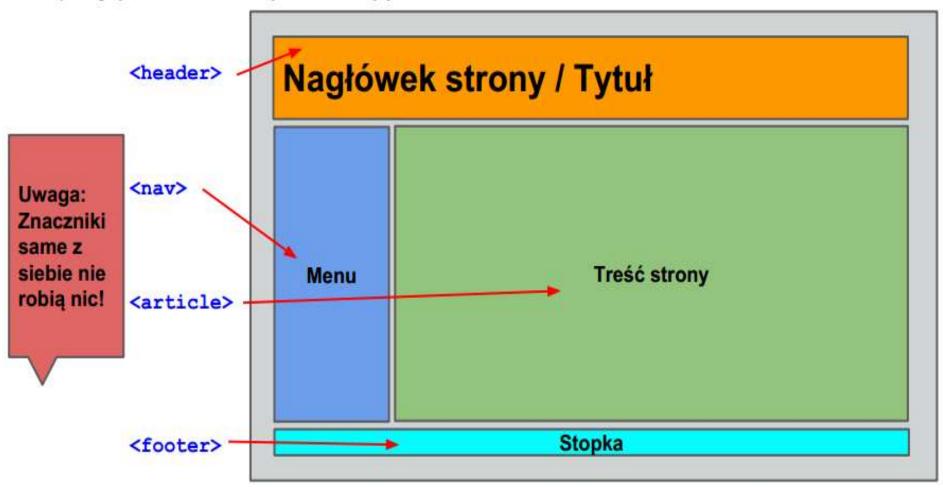
```
function setDuration() {
    var duration = document.getElementById("player").duration;
    document.getElementById("durInfo").innerHTML = "Całość: "
                                                     + duration.toFix
    document.getElementById("bar").max = duration;
function showInfo() {
    var player = document.getElementById("player");
    var info = document.getElementById("currInfo");
               = document.getElementById("bar");
    var bar
    info.innerHTML = "Aktualnie: " + player.currentTime.toFixed(2);
    bar.value = player.currentTime;
                                                                       Całość: 30.12
<video id="player" src = "wildlife.ogg" controls</pre>
                                                                       Aktualnie: 1.95
       ontimeupdate="showInfo()"
       ondurationchange="setDuration()">
 Ta przegladarka nie odtwarza wideo.
</video>
```

Struktura strony internetowej

Budowanie struktury strony

Dzięki HTML5 mamy nowe znaczniki które organizują treści na stronie w sposób logiczny oraz dzięki temu są bardziej zoptymalizowane pod kątem wyszukiwarek. Dodatkowo pozwalają na przyjazną organizację strony i czynią stronę bardziej dostępną np. dla czytników ekranów ułatwijących przeglądanie stron osobą niedowidzącym.

PRZYKŁADOWE NOWE ELEMENTY W HTML5

- Header <header> </header>
- Footer <footer> </footer>
- Nav <nav></nav>
- Main <main></main>
- Section <section></section>
- Article <article></article></article>
- <audio> i <video> odtwarzacz muzyki i odtwarzacz filmów
- <canvas> przestrzeń do rysowania w 2D i 3D

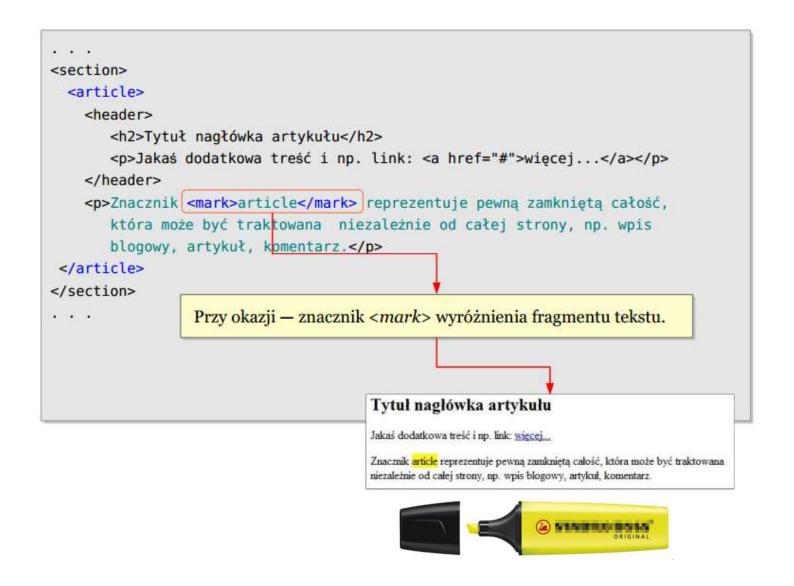
Co nam daje semantyka?

- łatwiej nam znaleźć odpowiedni blok kodu, niż przeszukiwać ścianę divów i spanów
- technologia asystująca lepiej przetworzy structure naszej strony (accessibility)
- SEO wyszukiwarki lepiej zindeksują zawartość, wiedząc co jest czym

ZASADA OGÓLNA:

- Znaczniki semantyczne nadają przeznaczenie wybranym treściom na stronie
- Nie nalezy w nich nadużywac stylów CSS
- Div dalej służą i pozwalają rozmieszczać, układać i stylizować treść witryny

Nowe znaczniki semantyczne — mark

Nowe znaczniki semantyczne — details i summary

Znacznik < details > określa dodatkową informację, którą użytkownik może zobaczyć lub ukryć na życzenie.

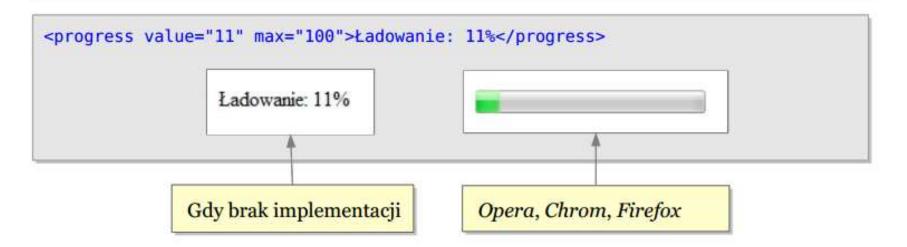
Sterowanie pokazywaniem/ukrywaniem zawartości < details> steruje atrybut boolowski open.

Znacznik <summary> określa widoczny nagłówek sekcji <details>.

Nowe znaczniki semantyczne — meter i progress

Znacznik < meter > definiuje wskaźnik, np. zużycie przestrzeni dyskowej, page rank, wynik ankiety. Uwaga — nie używa się jako paska postępu, do tego jest < progress > .

Sterowanie elementem progress – prosty przykład

```
Progress bar
var timeoutObject;
var sek = 0;
function display()
                                                                     Start
                                                                           Stop
                                                                                 Zeruj
  document.getElementById( "pb" ).value = sek++;
  if( sek > 100 ) zeruj();
function start()
  display();
 window.timeoutObject = setInterval( "display()", 100 )
function stop()
 window.clearInterval( timeoutObject );
function zeruj()
  document.getElementById( "pb" ).value = sek = 0;
<body>
<h1>Progress bar</h1>
cprogress id="pb" value="0" max="100">
<input type="button" value="Start" onclick="start()"</pre>
<input type="button" value="Stop" onclick="stop()" />
<input type="button" value="Zeruj" onclick="zeruj()" />
</body>
</html>
```

Nowe znaczniki semantyczne: figure i figurecaption

HTML5 wprowadza również pewną nowość ułatwiająca osadzanie ilustracji. Wcześniej aby osodzić na stronie obraz wraz z podpisem musiliśmy:

```
<div>
     <img src="obraz.png" alt="Nasz obraz">
     To jest podpis pod naszym obrazem
</div>
```

Standard HTML oferuje nam rozwiązanie semantyczne <figure> dzięki któremu możemy w sposób zorganizowany w ramach jednego bloku osadzać obrazy:

```
<figure>
    <img src="obraz.png" alt="Nasz obraz">
     <figcaption>To jest podpis pod naszym obrazem</figcaption>
    </figure>
```


W obu przypadkach efekt jest ten sam.

<CANVAS>

```
<canvas id="myCanvas">
    Your browser does not support the HTML5 canvas tag.
</canvas>
<script>
    var c = document.getElementById("myCanvas");
    var ctx = c.getContext("2d");
    ctx.fillStyle = "#FF0000";
    ctx.fillRect(0, 0, 80, 100);
</script>
```

Nowa semantyka w Web page - podsumowanie

HTML5 Forms

Nowe input types (nowych pola formularza) w HTML5

"Stare" pola formularza w HTML

■ button ■ checkbox ■ file ■ hidden ■ image ■ password ■ radio ■ reset ■ submit ■ text

HTML5 dodaje 13 nowych typów pól:

- color
- date
- datetime
- · datetime-local
- email
- month
- number
- range
- search
- tel
- time
- url
- week

Nowe atrybuty:

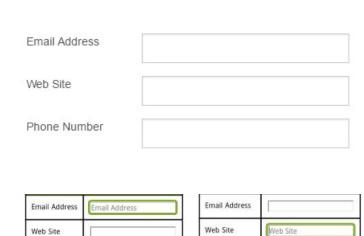
- autocomplete
- autofocus
- form
- formaction
- formenctype
- formmethod
- formnovalidate
- formtarget
- · height and width
- list
- min and max
- multiple
- · pattern (regexp)
- placeholder
- required
- step

Forms

Phone

<input type> email <input id="email" type="email"/> <input type> url <input id="website" type="url"/> <input type> tel <input id="phone" type="tel"</pre> Email Address Email Address Web Site Web Site Phone Previous Next QWERTYUIOPQWERTYUIOP ASDFGHJKL GHJKL ZXCVBNM ZXCVBNM @ 123 .com 11:15 PM Email Address Web Site Phone Input Type : Search

W

Email Address

Web Site

Forms

<input type> search

Pole na wpisanie frazy do wyszukiwarki. Search Google: <input type="search" name="googlesearch" /> Search type -> wsparcie w Chrome, Opera |Safari.

Określa pole na wartość koloru. Po kliknięciu pojawia nam się paleta kolorów z wyborem.

Nowe znaczniki semantyczne — audio

Opera

Chrome

00:11

- controls wyświetlanie panelu sterowania odtwarzaniem,
- autoplay automatyczne odtwarzanie od razy, gdy to możliwe,
- loop powtarzanie odtwarzania.
- preload wskazówka dla przeglądarki: jak postępować z dźwiękiem w trakcie ładowania strony: auto — ładowanie pliku w trakcie ładowania strony; metadata – ładowanie metadanych w trakcie ładowania strony; none — plik nie powinien być ładowany w trakcie ładowania strony. Dla autoplay = true atrybut preload jest ignorowany.

<VIDEO>

